

Philip Matyszak, *Het oude Rome voor vijf denarii per dag*.
Vertaald door Patrick De Rynck. Uitg. Athenaeum - Polak &
Van Genneep, Amsterdam 2008. pb. 200 blz. € 19,95.

REIS NAAR HET ANTIEKE ROME

Wie Rome wil bezoeken kan kiezen uit een keur aan praktische handleidingen. Toch heeft de Engelse classicus Philip Matyszak kans gezien iets nieuws te verzinnen. Hij schreef een gids voor het antieke Rome naar het model van moderne, praktische stadsgidsen. Matyszak gaat uit van het idee dat we leven in het jaar 200 n.Chr. en hij geeft dan allerlei 'praktische wenken' zoals we die van moderne raadgevers kennen. Dat fictieve uitgangspunt levert een heel aardig boek op, waarin veel bekende informatie over het oude Rome op een verfrissende manier is verwerkt. De openingshoofdstukken beschrijven hoe je in Rome moet komen en daar je plaats kunt vinden. In de geöliede toeristensector van de 21ste eeuw is dat allemaal niet zo'n probleem, maar in 200 ligt dat heel anders. Waar neem je de boot? Hoeveel betaal je voor de reis? Hoe zorg je dat je in de grote stad over geld kunt beschikken? Waar moet je een veilig onderkomen zoeken? Een reis naar Rome in de oudheid is omgeven met tal van problemen en gevaren. En ben je eenmaal onderdak, dan resten nog vele vragen. Hoe ga je bijvoorbeeld om met de Romeinen? Persoonlijke relaties blijken essentieel om wat dan ook gedaan te krijgen. Aparte hoofdstukken zijn gewijd aan 'shoppen', 'ordehandhaving', 'amusement' en 'godsdiens'. Twee slothoofdstukken beschrijven de grootste highlights van de stad, deels aan de hand van een drietal stadswandelingen. Alle teksten zijn verluchtigd met citaatjes uit Romeinse auteurs en met blokjes wetenswaardigheden over de Romeinse cultuur. (Daarbij is de foute kop 'res Romae' uit de Engelse editie gelukkig verbeterd tot 'res Romanae'). Het boek biedt daarmee voor ieder wat wils: beginners krijgen op luchtige wijze veel aardige informatie over het dagelijks leven in het oude Rome, en gevorderden zien veel

bekende zaken op een verrassende manier terugkomen. Deze uitgave is dus, kortom, een aanrader voor iedereen. Normaal gesproken pleit ik graag voor de originele versie van een modern boek, maar in dit geval wint de Nederlandse vertaling het ruimschoots van de Engelse. Zo is de stijl rustiger dan het soms wel erg jolige origineel. Ook inhoudelijk heeft vertaler Patrick De Rynck op heel wat plaatsen verbeteringen aangebracht. Met name is dat het geval met de vele plaatsen waar Latijn wordt geciteerd. De oorspronkelijke editie bevat een lijst met grappig bedoelde 'useful phrases' in het Latijn, die werkelijk wemelt van de fouten en onlatijnse wendingen. De Rynck heeft die lijst vrijwel geheel herschreven.

Typografisch is het boek fraaier dan de Engelse versie, onder meer doordat geen kolommen worden gebruikt en extra kopjes zijn toegevoegd. Ook is het Nederlandse boek vormgegeven als handzame paperback met het uiterlijk van een echte reisgids. Wel verslikte ik mij in de aanduiding 'Planeta solita' bij het logo op kaft en titelpagina. Dat is in ieder geval geen correct Latijn voor iets als 'Lonely Planet' (het zou op zijn best iets betekenen als 'de gebruikelijke planeet'). Een jammerlijke misser? Een geintje voor insiders? Ik hoop maar op het laatste...

Vincent Hunink

